

การมีส่วนร่วมด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของคณะกรรมการพัฒนาสตรี
(กพสม.) : ศึกษาเฉพาะในเขตพื้นที่จังหวัดชลบุรี

พรรณี กิจเจริญทรัพย์ดี

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารงานท้องถิ่น
วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา
มิถุนายน 2550
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมมาตรฐานวิชาปัญหาพิเศษทางการบริหารงานท้องถิ่น
ได้พิจารณาปัญหาพิเศษฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญารัฐประศาสนศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารงานท้องถิ่น ของมหาวิทยาลัยบูรพา
ได้

อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษทางการบริหาร

.....
(.....)

คณะกรรมการควบคุมมาตรฐานวิชาปัญหาพิเศษทางการบริหาร

.....ประธานกรรมการ
(.....)

.....กรรมการ
(.....)

.....กรรมการและเลขานุการ
(.....)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปัญหาพิเศษฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารงานท้องถิ่น ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ 2549

ประกาศคุณูปการ

การศึกษาการมีส่วนร่วมด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของ คณะกรรมการพัฒนาสตรี (กพสม.) ศึกษาเฉพาะในเขตพื้นที่จังหวัดชลบุรี สำเร็จลงได้ด้วยความ กรุณาจากหลายท่านที่ได้อนุเคราะห์ให้ความช่วยเหลืออย่างยิ่ง โดยเฉพาะท่านอาจารย์ ดร. โกวิท กระจ่าง อาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งได้ให้คำปรึกษาแนะนำในการจัดทำปัญหาพิเศษครั้งนี้ตั้งแต่ต้นจนจบ ตลอดจนคณาจารย์ทุกท่านของโครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิตสำหรับผู้บริหารที่ได้ประ สติธิประสาทวิชาความรู้ให้กับผู้ศึกษา ส่งผลให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งในความ กรุณาของท่านและขอกราบขอบพระคุณมา ณ ที่นี้

การศึกษาครั้งนี้จะสำเร็จลงไม่ได้หากขาดคณะกรรมการพัฒนาสตรี (กพสม.) ในเขต พื้นที่จังหวัดชลบุรี ที่ให้ข้อมูลซึ่งเป็นข้อเท็จจริง และให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็น อย่างดี ทำให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ ผู้ศึกษาสามารถนำผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการทำงาน ต่อไป

พรรณี กิจเจริญทรัพย์ดี

ชื่อปัญหาพิเศษ การมีส่วนร่วมด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของ
คณะกรรมการพัฒนาสตรี (กพสม.) : ศึกษาเฉพาะในเขตพื้นที่
จังหวัดชลบุรี

ชื่อผู้เขียนปัญหาพิเศษ พรรณี กิจเจริญทรัพย์ดี

สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารงานท้องถิ่น)

ปีการศึกษา 2549

บทคัดย่อ

การศึกษาการมีส่วนร่วมด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของ
คณะกรรมการพัฒนาสตรี (กพสม.) : ศึกษาเฉพาะในเขตพื้นที่จังหวัดชลบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อ
1) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมด้านอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของคณะกรรมการ
พัฒนาสตรี (กพสม.) ในเขตพื้นที่จังหวัดชลบุรี 2) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ
พัฒนาสตรีหมู่บ้าน (กพสม.) ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในเขตพื้นที่
จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ และ
การเข้าร่วมประชุม/สัมมนา กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ได้แก่ คณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน (กพสม.)
ในเขตพื้นที่จังหวัดชลบุรี จำนวน 370 คน ผู้ศึกษาได้เก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย
($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - way
ANOVA)

ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีจังหวัดชลบุรี ในการ
อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวม 4 ด้าน ในภาพรวมมีส่วนร่วมน้อย โดยในเรื่องน้ำ
มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาในเรื่องขยะมูลฝอย ในเรื่องดินและในเรื่องอากาศเป็นพียงตามลำดับ และ
เมื่อเปรียบเทียบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน (กพสม.) ในการอนุรักษ์ทรัพยากร
ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่จังหวัดชลบุรี พบว่าต่างกันตามอายุ อาชีพ รายได้ต่อเดือน
และระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ โดยผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหน่วยงานภาครัฐ เอกชน
สนับสนุนให้คณะกรรมการพัฒนาสตรีเป็นแกนกลางในการประสานงานจัดตั้งเครือข่าย
สิ่งแวดล้อมในหมู่บ้านตำบล เช่น กลุ่มอาสาสมัครพิทักษ์สิ่งแวดล้อม คณะกรรมการพัฒนาสตรี
(กพสม.) ประสานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม ความเป็น
ระเบียบของชุมชน โดยคณะกรรมการพัฒนาสตรี (กพสม.) เป็นแกนนำในการดำเนินการ

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ณ

บทที่

1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	3
ขอบเขตการศึกษา	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
สมมติฐานการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	7
แนวคิดเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.....	14
แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาสตรี.....	23
ความเป็นมาของคณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน.....	24
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	29
กรอบแนวคิดในการศึกษา.....	34
3 การดำเนินการวิจัย.....	35
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	35
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	36
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	37

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล	37
การจัดกระทำกับข้อมูล.....	37
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
4 ผลการศึกษา.....	40
ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของคณะกรรมการพัฒนาสตรีจังหวัดชลบุรี	40
ตอนที่ 2 ข้อมูลการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรี จังหวัดชลบุรีใน การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	44
ตอนที่ 3 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน (กพสม.) ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาที่อาศัยใน พื้นที่การเข้าร่วมประชุม/สัมมนา.....	53
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	60
สรุปผลการศึกษา.....	60
อภิปรายผล.....	61
ข้อเสนอแนะ	64
บรรณานุกรม	65
ภาคผนวก	71
ประวัติย่อของผู้เขียนปัญหาพิเศษ.....	80

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	กลุ่มประชากรในเขตพื้นที่จังหวัดชลบุรี 36
2	จำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามอายุ 40
3	จำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด 41
4	จำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามการประกอบอาชีพ 41
5	จำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามรายได้ต่อเดือน 42
6	จำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ 42
7	จำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามการได้รับข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม... 43
8	จำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามการเข้าร่วมประชุม/สัมมนา ด้านสิ่งแวดล้อม 43
9	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีระดับอำเภอในอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวม 4 ด้าน 44
10	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีระดับอำเภอในอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้านน้ำ 45
11	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีระดับอำเภอในอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้านดิน 47
12	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีระดับอำเภอในอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้านอากาศเป็นพิษ 49
13	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีระดับอำเภอในอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้านขยะมูลฝอย 51
14	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน (กพสม.) จำแนกตามอายุ 53
15	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายกลุ่มตามอายุ 53

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
16	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมด้านการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน (กพสม.) จำแนกตามระดับการศึกษา..... 54
17	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมด้านการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน (กพสม.) จำแนกตามระดับการศึกษา..... 54
18	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมด้านการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน (กพสม.) จำแนกตามอาชีพ 55
19	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ตามอาชีพ 55
20	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมด้านการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน (กพสม.) จำแนกตามรายได้ต่อเดือน..... 56
21	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ตามรายได้ต่อเดือน 56
22	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมด้านการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน (กพสม.) จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ 57
23	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ตามระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่..... 57
24	ความแตกต่างค่าเฉลี่ยการปฏิบัติงานด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม จำแนกตามการได้เข้าร่วมประชุม/สัมมนาด้านสิ่งแวดล้อม 58
25	เปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน (กพสม.) ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่จังหวัดชลบุรี 59

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 โครงสร้างการบริหารจัดการ	28
2 กรอบแนวคิดในการศึกษา.....	34

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University